

Tradus și revizuit de IER (ier.gov.ro)

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

SECȚIA A PATRA

CAUZA MANOLACHE ȘI ALȚII ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

(Cererea nr. 39635/17 și alte 3 cereri – a se vedea lista din Anexă)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

26 martie 2020

Hotărârea a rămas definitivă. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Manolache și alții împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a patra), reunită într-un comitet compus din:

Stéphanie Mourou-Vikström, *președinte*,

Georges Ravarani,

Jolien Schukking, *judcători*,

și Liv Tigerstedt, *grefier adjunct de secție a.i.*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la 5 martie 2020,

pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cereri îndreptate împotriva României, prin care Curtea a fost sesizată, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”), la diferitele date menționate în tabelul inclus în Anexă.

2. Guvernului României („Guvernul”) i s-a comunicat capătul de cerere pe care reclamantii l-au formulat în temeiul art. 8 din Convenție, referitor la respingerea cererii deținuților de acordare a permisiunii de ieșire din penitenciar pentru participarea la înhumarea unei rude.

ÎN FAPT

3. Lista cu numele reclamantilor și precizările relevante referitoare la cereri sunt incluse în tabelul din Anexă.

4. Reclamantii se aflau în detenție atunci când au avut loc decese ale unor rude apropiate (a se vedea tabelul din Anexă). Aceștia au adresat administrației penitenciarelor cereri pentru acordarea permisiunii de ieșire din penitenciar pentru a participa la înhumări. Astfel cum reiese din documentele transmise de către Administrația Națională a Penitenciarelor, „comisia de recompense” din penitenciar a respins cererile reclamantilor la datele și pentru motivele indicate în tabelul din Anexă. În cererea nr. 39635/17, reclamantul a contestat decizia în fața judecătorului delegat cu supravegherea privării de libertate.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA CONEXAREA CERERILOR

5. Ținând seama de similitudinea cererilor, Curtea consideră oportun să le examineze conexat, într-o singură hotărâre.

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ART. 8 DIN CONVENȚIE

6. Reclamanții se plâng de respingerea cererii de acordare a permisiunii de ieșire din penitenciar pentru a participa la înhumarea unor rude. Aceștia invocă art. 8 din Convenție, care prevede următoarele:

Art. 8

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.”

A. Cu privire la admisibilitate

7. În toate cererile, Guvernul invocă neepuizarea căilor de atac interne, considerând că reclamanții ar fi trebuit să facă plângere împotriva deciziilor „comisiei de „recompense” la judecătorul delegat cu supravegherea privării de libertate și, după caz, la judecătoria. Curtea amintește că a considerat anterior că această cale de atac nu poate fi considerată ca având un grad suficient de certitudine precum o cale de atac efectivă (*Kanalar împotriva României*, nr. 20323/14, pct. 44, 6 decembrie 2016). Prin urmare, Curtea consideră că reclamanții nu aveau la dispoziție căi de atac în sensul art. 35 § 1 din Convenție.

8. În plus, în cererea nr. 39635/17, Guvernul invocă neepuizarea căilor de atac interne, considerând că reclamantul ar fi trebuit să introducă o acțiune în răspundere civilă delictuală împotriva administrației penitenciarului. Curtea observă că Guvernul nu a prezentat niciun exemplu de jurisprudență care să demonstreze eficiența acestei căi de atac în situații similare cu cea a reclamantului. Prin urmare, nu i se poate impune acestuia să introducă o acțiune în răspundere civilă delictuală.

9. Având în vedere cele de mai sus, Curtea trebuie să respingă excepțiile ridicate de Guvern și să declare cererile admisibile.

B. Cu privire la fond

10. Curtea reamintește că, deși dreptul de a beneficia de permisiuni de ieșire din penitenciar nu este garantat ca atare de Convenție, respingerea cererii unui reclamant de acordare a permisiunii de ieșire din penitenciar pentru a participa la înhumarea unei rude apropiate trebuie să fie considerată o ingerință în dreptul respectivului la respectarea vieții sale de familie, garantat de art. 8 din Convenție. Aceasta face trimitere, de asemenea, la

jurisprudența sa în materie (*Płoski împotriva Poloniei*, nr. 26761/95, pct. 30-39, 12 noiembrie 2002; *Lind împotriva Rusiei*, nr. 25664/05, pct. 92-99, 6 decembrie 2007).

11. În hotărârea de referință *Kanalas împotriva României* (nr. 20323/14, 6 decembrie 2016), Curtea a constatat o încălcare în legătură cu chestiuni similare celor care fac obiectul prezentei cauze. În special, aceasta a criticat autoritățile naționale pentru că nu au realizat o punere în balanță a intereselor aflate în joc, și anume, pe de o parte, dreptul reclamantului la respectarea vieții sale de familie și, pe de altă parte, asigurarea ordinii și siguranței publice și prevenirea faptelor penale (*ibidem*, pct. 65). În plus, Curtea a constatat că administrația penitenciarului nu a examinat deloc posibilitatea de a recurge la o escortă pentru transferarea reclamantului la locul în care avea loc înmormântarea (*ibidem*, pct. 64 și cauzele citate acolo).

12. După ce a examinat toate elementele care i-au fost prezentate, Curtea nu identifică niciun fapt sau argument de natură să o convingă să ajungă la o concluzie diferită cu privire la temeinicia capetelor de cerere în discuție în prezentele cereri.

13. Ținând seama de jurisprudența sa în materie, Curtea consideră că motivele invocate de autoritățile naționale pentru a respinge cererile reclamantilor de acordare a permisiunii de ieșire din penitenciar pentru a participa la înhumarea unor rude apropiate (a se vedea tabelul din Anexă) nu sunt suficiente pentru a demonstra că ingerința contestată a fost „necesară într-o societate democratică”.

14. Rezultă astfel că din aceste cereri se constată încălcarea art. 8 din Convenție.

III. CU PRIVIRE LA APLICAREA ART. 41 DIN CONVENȚIE

15. În conformitate cu art. 41 din Convenție:

„Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

16. Având în vedere documentele de care dispune și jurisprudența sa (*Császzy împotriva Ungariei*, nr. 14447/11, 21 octombrie 2014), Curtea consideră rezonabilă acordarea sumelor menționate în tabelul din Anexă.

17. Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE, ÎN UNANIMITATE, CURTEA

1. *Decide* să conexeze cererile;
2. *Declară* cererile admisibile;
3. *Hotărăște* că din aceste capete de cerere se constată încălcarea art. 8 din Convenție ca urmare a respingerii cererii unui deținut de acordare a permisiunii de ieșire din penitenciar pentru a participa la înmormântarea unei rude apropiate;
4. *Hotărăște*
 - a) că statul pârât trebuie să plătească reclamanților, în termen de trei luni, sumele menționate în tabelul din Anexă, care trebuie convertite în moneda statului pârât la rata de schimb aplicabilă la data plății;
 - b) că, de la expirarea termenului menționat și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la 26 martie 2020, în temeiul art. 77 § 2 și art. 77 § 3 din Regulament.

Liv Tigerstedt
Grefier adjunct a.i.

Stéphanie Mourou-Vikström
Președinte

HOTĂRÂREA MANOLACHE ȘI ALȚII ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

ANEXĂ

Lista cererilor având ca obiect capete de cerere formulate în temeiul art. 8 din Convenție
(Respingerea cererii unui deținut de acordare a permisiunii de ieșire din penitenciar pentru a participa la înhumarea unor rude apropiate)

Nr. crt.	Numărul și data introducerii cererii	Numele reclamantului și data nașterii	Numele și localitatea reprezentantului	Data respingerii de către administrația penitenciarului a cererii de acordare a permisiunii de ieșire din penitenciar și motivele invocate, după caz	Persoana decedată	Procedura judiciară, după caz	Suma acordată cu titlu de prejudiciu moral fiecărui reclamant (în euro) ¹	Suma acordată pentru cheltuieli de judecată pentru fiecare cerere (în euro) ²
1.	39635/17 26/06/2017	Ion MANOLACHE 22/06/1972		12/05/2017 - lipsa unei bune conduite în mod constant și participare superficială la activități educaționale - persoana în cauză nu era demnă de încredere (fusesse implicată într-un proces penal pentru o înșelăciune comisă în timpul executării pedepsei, însă împăcarea părților a pus capăt litigiului) - reclamantul făcuse mai multe cereri de înlăturare sau modificare a pedepsei - natura infracțiunii (omor deosebit de grav în stare de recidivă) și durata pedepsei - numărul de recompense relativ mic - termen depărtat pentru liberare condiționată - slabă legătură cu familia de origine (reclamantul nu a mai primit nicio vizită din 2006, dar a menținut legătura prin alte mijloace, precum telefonul, și a fost vizitat de „alte persoane”)	tata	Printr-o încheiere din 26 mai 2017, judecătorul delegat cu supravegherea privării de libertate de la Penitenciarul Focșani a respins ca inadmisibilă plângerea reclamantului. Reclamantul nu a făcut contestație împotriva acestei decizii la judecătoria.	3 000	-

¹ Plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit de către reclamant.

² Plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit de către reclamant.

HOTĂRÂREA MANOLACHE ȘI ALȚII ÎMPOTRIVA ROMÂNIEI

Nr. crt.	Numărul și data introducerii cererii	Numele reclamantului și data nașterii	Numele și localitatea reprezentantului	Data respingerii de către administrația penitenciarului a cererii de acordare a permisiunii de ieșire din penitenciar și motivele invocate, după caz	Persoana decedată	Procedura judiciară, după caz	Suma acordată cu titlu de prejudiciu moral fiecărui reclamant (în euro) ¹	Suma acordată pentru cheltuieli de judecată pentru fiecare cerere (în euro) ²
				- „reclamantul avea o personalitate structurată pe norme și valori antisociale fiind perfect adaptat mediului carceral”.				
2.	79073/17 04/12/2017	Augustin-Florin DEAC 29/11/1990		30/08/2017 - regimul de executare a pedepsei era cel de maximă siguranță	mama		3 000	-
3.	12989/18 30/03/2018	Sorin-Ioan STOICA 20/07/1980		04/12/2017 - slaba participare la activitățile organizate de penitenciar și la muncă - natura infracțiunii (omor deosebit de grav) și durata pedepsei - termen depărtat pentru liberare condiționată	frate		3 000	-
4.	14208/18 23/04/2018	Emanoil LEPĂDATU 24/06/1950	Irina Maria PETER București	07/11/2017 - reclamantul nu era demn de încredere - era implicat în procese în curs în fața instanțelor - reclamantul trebuia să fie transferat la spital în ziua înhumării	soția		3 000	250